

12 / 2023

N° 28

RAJNY
KULTURY
grudzień
ISSN 2720-2259

Koncert Świątła

Basia Pospieszalska
w repertuarze adwentowym

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

weź mnie ze sobą!

BEZPŁATNY tyski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

Jeszcze nie opadły emocje po Tyskich Spotkaniach Teatralnych, a na naszych łamach już znajdziecie obszerną z nich relację. Ale nie tylko, jest też mnóstwo zapowiedzi wydarzeń nadchodzących. A że mamy grudzień, wiele z nich związanych jest z adwentem i świętami Bożego Narodzenia.

Jeżeli nasz miesięcznik wpadł Wam w ręce w pierwszych dniach grudnia, gorąco polecam Koncert Światła – recital tradycyjnych polskich pieśni, w wykonaniu Basi Pospieszalskiej i towarzyszących jej znakomitych muzyków. Dla osób poszukujących w okresie przedświątecznym duchowej głębi może to być odtrutka na wszechobecne już w sklepach świąteczne hity i choinkową tandetę.

Ale jeśli trafiliście na tę zapowiedź nieco później (Koncert Światła odbędzie się już 3 grudnia), to i tak polecam wywiad z Basią Pospieszalską, która opowiedziała Justynie Stolfik-Bindzie o tym, dlaczego skupia się w swojej twórczości na pieśniach religijnych i jak przeżywa się święta w bardzo licznej i muzykalnej rodzinie. To piękny tekst, budzący nie tylko religijne refleksje.

Zaduma i pogłębiona refleksja – tak, w końcu od tego jest muzyka i sztuka w ogóle. Ale wróćmy jeszcze do świątecznych hitów. Czy ten komercyjny wymiar świąt także nie ma w sobie uroku? Od lat mieszkańcy Tychów gromadzą się na Jarmarku Bożonarodzeniowym na placu Baczyńskiego, by wprowadzić się w świąteczny nastrój, pijąc grzane wino i słuchając gwiazd muzyki popularnej w świątecznym repertuarze. Tak będzie i tym razem. Zagrają i zaśpiewają Robert Janowski, Trebunie-Tutki, a także wokalistki wykonujące kultowe piosenki z filmów Disneya w polskojęzycznych wersjach. Koncert będzie zatytułowany *Mam tę moc*. I muszę się przyznać, że spośród jarmarkowych propozycji ta podoba mi się najbardziej.

W kalendarium znajdziecie oczywiście także podpowiedzi, gdzie w okolicach 6 grudnia będzie można spotkać Świętego Mikołaja.

Piękne święta przed nami. Niech będą mroźne, białe i pełne miłości.

Sylwia Witman

Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy, tel. 32 438 20 61, e-mail: redakcja@mck.tychy.pl **Redaktor naczelna:** Sylwia Witman, e-mail: ramykultury@kultura.tychy.pl **Zespół:** Daria Gawrońska, Agnieszka Lakner, Małgorzata Król, Justyna Stolfik-Binda **Korekta:** Agnieszka Tabor **Layout:** Aleksandra Krupa i Bartek Witański Blank Studio, Marcin Kasperek KlarStudio **Skład i łamanie:** Marcin Kasperek KlarStudio **Druk:** Drukarnia AAPrint, Mikołów **Nakład:** 3000 egz. **Foto na okładce:** Maciej Rybicki

fol. Adam Załęski

Adwentowe spotkanie z muzyką Bacha

NIE PRZEGAP

W drugą niedzielę adwentu w kościele pw. św. Marii Magdaleny odbędzie się koncert organowy w wykonaniu Adama Załęskiego w repertuarze Jana Sebastiana Bacha. Będzie to kolejna odsłona cyklu „Koncerty Magdaleńskie”.

„Koncerty Magdaleńskie” odbywają się tu od 2016 roku. Świątynia ta jest znana ze znakomitych wykonań muzyki organowej. Do instrumentu zasiada regularnie Henryk Jan Botor, a także Michał Botor. W cyklu występowali także Józef Skrzek, Jerzy Kukła, Roman Jochymczyk, Władysław Szymański, duet Colloque des Claviers (Mariusz Kozieł i Aleksandra Gawrońska-Kozieł) i wielu innych świetnych muzyków organowych.

Podczas ostatniego w tym roku „Koncertu Magdaleńskiego” utwory Jana Sebastiana Bacha wykona Adam Załęski. Muzyk studiował w klasie organów prof. Joachima Grubicha na Akademii Muzycznej w Krakowie, a następnie kontynuował naukę u prof. Martina Haselböcka w Lubece oraz prof. Wolfganga Zerera w Hamburgu. Jest zwycięzcą I Międzynarodowego Konkursu im. Feliksa Nowowiejskiego w Poznaniu oraz kantorem kościoła ewangelicko-augsburskiego Świętej Trójcy w Lublinie.

Zapraszamy do najstarszej tyskiej świątyni na kolejny znakomity recital organowy, tym razem pod tytułem *Nun komm, der Heiden Heiland* (*Przyjdźże, Zbawicielu pogan*).

SW

**MIĘSKIE CENTRUM
KULTURY W TYCHACH**
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

**AUKSO —
ORKIESTRA KAMERALNA
MIASTA TYCHY**
al. marsz. J. Piłsudskiego 10
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

**MUZEUM MIĘSKIE
W TYCHACH**
pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

**MIĘSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W TYCHACH**
al. marsz. J. Piłsudskiego 10
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

PATRON MEDIALNY

Plac Baczyńskiego w zimowym wydaniu

POLECAMY

Tyski Jarmark Bożonarodzeniowy to już coroczna tradycja, która wypełniona jest zimowymi atrakcjami, grzaniem winem, koncertami kolęd, pokazami i spotkaniami, nie tylko dla najmłodszych, ale dla całych rodzin.

Między 15 a 17 grudnia na placu Krzysztofa K. Baczyńskiego wystąpi wielu znanych artystów. Będziemy mieli okazję kolędować z Robertem Janowskim, zespołem Trebunie-Tutki oraz Słowiany, wyśpiewać *Mam tę moc* z trzema wokalistkami „księżniczek” Disneya – Katarzyną Łaską, Weroniką Bochat i Magdą Wasylikiem, a także usłyszeć znane piosenki świąteczne w wykonaniu Grubej Ferajny.

Roberta Janowskiego nie trzeba nikomu przedstawiać. Artysta dał się poznać szerszej widowni jako muzyk i piosenkarz, prezenter telewizyj-

ny i radiowy oraz wszechstronny aktor. Różnorodność talentów można przypisać jego wielkiej wrażliwości, nie tylko na sztukę, ale również na drugiego człowieka, do którego głębi potrafi dotrzeć. To zawsze publiczność decyduje o popularności artysty, a ogromnej liczby wiernych fanów nie można mu odmówić, o czym z pewnością przekonamy się podczas koncertu *Nie tylko kolędy*. Usłyszymy ujmujące, klasyczne piosenki w nowych interpretacjach wokalisty, przy akompaniamentach znakomitego zespołu muzycznego w składzie: Sebastian Ruciński (gitara), Tomasz Wójcik (gitara) i Piotr Górka (kontrabas). Wszyscy muzycy są absolwentami Wydziału Jazzu katowickiej Akademii Muzycznej, można więc się spodziewać utworów na jazzową nutę.

To jednak nie wszystkie atrakcje, jakie przygotowało Miejskie Centrum Kultury w Tychach. Już trzeci raz podczas Jarmarku będziemy oglądać w akcji Ice Team – Mistrzów Świata w artystycznym rzeźbieniu w lodzie. To, co przygotowują, pozostanie niespodzianką. Jedno jest jednak pewne, jak co roku będą to rzeźby wykonane specjalnie dla naszego miasta.

W sobotnie popołudnie na scenie pojawi się pochodzący z Tychów zwycięzca XI edycji „MasterChef”, finalista I edycji „MasterChef Junior” Kuba Tomaszczyk. Przyrządzi dla odwiedzających Jarmark pierogi wigilijne w wersji nowoczesnej według przepisu, który sam skomponował.

Święta będzie słycać, widać i czuć w powietrzu. Niech ta deklaracja stanie się jednocześnie zachętą, by w dniach 15–17 grudnia między godzinami 14.00 a 21.00 przybyć na plac Baczyńskiego i skorzystać z bogatej oferty wydarzeń artystycznych. Można będzie rozgrzać się pysznymi bożonarodzeniowymi potrawami i gorącymi napojami, nieco pomóc Mikołajowi i nabyć prezenty dla najbliższych, ale przede wszystkim doświadczyć tej niesamowitej świątecznej magii, która zostanie z każdym na długo.

Daria Gawrońska
Miejskie Centrum Kultury w Tychach

fot. P. Lewandowska

Nie do końca wiem, o czym są pieśni śpiewane dziś w kościołach...

WYWIAD Z BASIĄ POSPIESZALSKĄ

O wartości pieśni adwentowych, o mocy wiary i rodzinnych tradycjach świątecznych opowiada Basia Pospieszalska. Wokalistka znana jest przede wszystkim z wykonywania pieśni religijnych. Absolwentka wokalistyki jazzowej na wydziale jazzowym Akademii Muzycznej w Gdańsku. Pochodzi z licznego klanu Pospieszalskich. Córka Jana Pospieszalskiego 3 grudnia wystąpi w Tychach podczas Koncertu Świątła.

Śpiewasz pieśni religijne, nie jest Ci trudno z takim doбором repertuaru?

Tak, jest to trudne i często wiąże się z niezrozumieniem. Sam wymiar narywania i koncertowania jest piękny, bo widzę odbiór ludzi, widzę, że oni tego potrzebują i ja się też w tym realizuję i moi muzycy również. To jest super, natomiast cała ta część, kiedy muszę się tłumaczyć ludziom, dlaczego to śpiewam, czemu nie robię kariery, już nie jest taka fajna. Nawet w rodzinie słyszę: „Coś za bardzo w tym kościele jesteś, do świąta musisz się otworzyć, może jakiś pop? Może jakąś płytę z muzyką bardziej do słuchania wydasz?”. Jest taka narracja i to jest naturalne, już się przyzwyczałam. Moi znajomi, na przykład, często w ogóle nie wiedzą, o co chodzi, co ja śpiewam. (Śmiech).

Wkrótce usłyszymy Cię na Śląsku podczas serii Koncertów Świątła. Od samego początku jesteś gościem specjalnym tych wydarzeń. Jak do tego doszło?

Namówili mnie (śmiech). Cała historia jest dość przypadkowa, ale jak wiadomo przypadków nie ma. Poznaliśmy się z Dominiką i Rafałem (organizatorzy Koncertów Świątła – przyp.red.) podczas jednego z koncertów. Śpiewałam pierwszy i ostatni numer na tym koncercie, więc cały czas w zasadzie przesiedziałam w garderobie. I był tam też taki miły pan z wózką. Jak się okazało, to był Rafał, który czekał, gdy Dominika występowała. Rafał z nudów zaczął mnie zagadywać. I tak od słowa do słowa, skąd jesteśmy, czym się zajmujemy, powiedziałam, że gram pieśni takie katolickie, tradycyjne. A on na to: „Naprawdę? Bo my też gramy takie pieśni. A oprócz tego gramy też muzykę autorską”. Pomyślałam: ciekawe, ale każdy tak mówi. A potem przyszła Dominika i tak fajnie nam się rozmawiało, że zaprosiłam ich na bankiet po koncercie. Okazali się świetnymi ludźmi. Na koniec spotkania Dominika z Rafałem podarowali mi swoją płytę, a ja w rewanżu, po jakichś dwóch tygodniach, wysłałam im własną. To była płyta z pieśniami religijnymi, nagrana z kontrabasem. I okazało się, że mój kontrabasista jest ich przyjacielem ze studiów! Świetnie się znają. Poza tym moja płyta zaczyna się od utworu *Archanioł Boży Gabriel* i Dominika z Rafałem uznali, że to jest ewidentny znak, że muszę wziąć udział w projekcie, który właśnie tworzyli...

...czyli w Koncertach Świątła, opartych o tradycyjne pieśni adwentowe – pieśni, które dziś powoli odchodzą w zapomnienie.

Zupełnie tego nie rozumiem! Dlaczego w kościołach nie gra się już tradycyjnych pieśni?! Mamy ich tak strasznie dużo, choćby tylko w śpiewniakach ks. Siedleckiego jest ich kilkaset, nie mówiąc o tych sprzed stu lat, których jest kolejnych kilka setek. I one są przepiękne. To są dzieła sztuki, napisane przez ludzi wykształconych, niesamowicie dobre i muzycznie, i teologicznie, mające głęboki wymiar modlitewny, to były takie wołania duszy. Dzisiaj nie do końca wiem, o czym są pieśni w kościele. A te pieśni są przecież dla ludzi i ludzie powinni je znać i śpiewać. Dlatego taką moją misją jest przypomnieć pieśni tradycyjne i tak je zaśpiewać, by ludzie poznali je i zobaczyli ich piękno. Bo pieśni adwentowe to nasza tradycja i skarb.

A połączenie pieśni adwentowych ze światłem, które ma miejsce podczas Koncertów Świątła – jak zresztą wskazuje nazwa – przemawia do Ciebie?

Zdecydowanie. Advent to roraty przecież. Do dziś wspominam, jak rodzice wyciągali nas o piątej rano z łóżek. To było dramatem wtedy, ale przeżycie niesamowite. Szło się po ciemku, w śniegu, no i ten lampion! On nas jakby prowadził do kościoła i pamiętam, że nawet był zakaz zapalania lampy na klatce schodowej, żeby było tylko światło tego lampionu. I potem w kościele, kiedy w ciemnościach rozchodziło się światło z tych wszystkich świeczuszek, to było coś niesamowicie pięknego. No i jakie to jest symboliczne przecież – światło w ciemności, Chrystus przychodzi jako światło do świata, który jest w mroku. Dla mnie formuła koncertów jest świetna i bardzo dobrze ją czuję, a ta muzyka też niesie światło i dobrą nowinę o przyjściu Jezusa na świat. Nie tylko jako małego dzieciątka. Myślę, że trzeba ludziom przypominać, że cały czas czekamy na przyjście Pana. Bo my czekamy na Boże Narodzenie, a wypieramy trochę powtórne przyjście Chrystusa. Advent ma nam o nim przypominać i jest to też czas, żeby się do tego przygotować.

W Adwencie światło ma wymiar i dosłowny, i symboliczny. A na co dzień – co jest światłem w Twoim życiu?

Myślę, że Eucharystia. Staram się chodzić codziennie na mszę i widzę, jakie to ma owoce. Często człowiek jest taki zmarnowany – praca, studia, cały czas w biegu. I jest ten moment wytchnienia, wyciszenia podczas spotkania z Jezusem i mam poczucie, że to mi rozświetla moje istnienie, po prostu.

A muzyka?

Muzyka zdecydowanie też. Tylko że u mnie się to wszystko łączy, przez to, co śpiewam. Pieśni maryjne, adwentowe, wielkopostne... to jest też świetlisty element mojego życia.

I jest jeszcze rodzina. Bardzo duża w Twoim przypadku. I bardzo muzyczna. Jak bardzo odcisnęło się na Tobie to swoiste, muzyczne piętno?

fot. Maciej Rybicki

Nie da się ukryć, że cała moja muzyczna droga zaczęła się w rodzinie i cały czas w niej trwa. Od zawsze słuchało się w moim domu muzyki klasycznej, muzyki jazzowej, co ukształtowało moją wrażliwość muzyczną. Zawsze też śpiewaliśmy przeróżne pieśni religijne, co z kolei na pewno miało wpływ na moje dzisiejsze wybory.

Często występujecie publicznie całą rodziną, śpiewając chociażby kolędy. A kiedy spotykacie się prywatnie, podczas rodzinnych uroczystości, potraficie się powstrzymać od śpiewania?

(Śmiech). Tak, potrafimy... ale zazwyczaj i tak prędzej czy później ktoś wyciąga jakiś instrument, coś zanuci, no i się zaczyna... (śmiech).

Przed nami wyjątkowa okazja do rodzinnego śpiewania, bo zbliża się Boże Narodzenie. Potrafisz sobie wyobrazić święta bez kolęd?

Nie no, to jest niemożliwe. Zawsze śpiewamy, nie tylko kolędy, ale i pastorałki. Co wiąże się z całą inscenizacją. Śpiewamy czasem po pięćdziesiąt zwrotek, ciągle ktoś improwizuje, pojawiają się kolejne instrumenty, to jest takie bardzo żywe i kolorowe. I to jest bardzo wyraźny element w moim życiu i rodzinie. Grają i śpiewają już kolejne pokolenia, ciągle coś się w tym temacie dzieje i tradycja jest przekazywana cały czas.

Jakieś inne tradycje świąteczne też macie?

Zaczynamy, jak w każdym katolickim domu, obowiązkowo od czytania Pisma Świętego, dzielenia się opłatkiem, potem są życzenia i jedzenie, obiad i deser. I dopiero potem po deserze można śpiewać. I trzeba śpiewać bardzo długo, bo jak się długo będzie śpiewać, to podobno przyjdzie Aniołek. Nie wiem czemu u nas przychodzi Aniołek, a nie święty Mikołaj...

...na Śląsku przychodzi Dzieciątko...

No i to jest sensowne, że przychodzi Dzieciątko! Ale u nas w domu przychodzi Aniołek i jest taka zasada, że się chowamy wszyscy w takim najmniejszym pokoju. Tam się pakujemy w te trzydzieści osób, co nie jest łatwe (śmiech). I tam trzeba śpiewać. Jest trochę ciasno, ale i tak są instrumenty. No i w tym ścisku czekamy, aż Aniołek przyjdzie. Czasem widać gdzieś jakieś skrzydło w ogrodzie... oczywiście. I potem wychodzimy i jest tradycja, że od najmłodszego do najstarszego musimy się ustawić, co jest dość problematyczne, ponieważ wszystkim się myli, kto jest młodszy, a kto już starszy... no i się ustawiamy w takich schodkach, co już się nie udaje, bo dziadek jest już trochę zdeptany, a syn taki nieco wyższy (śmiech) i wchodzimy, śpiewając. Zawsze przy tej samej kolędzie podchodzimy do choinki – to jest *Pójdźmy wszyscy do stajenki*. Najmłodszy w rodzinie rozdaje prezenty, przez wiele lat byłam to ja, teraz są dzieci z kolejnego pokolenia. Potem jest oglądanie prezentów i znów kolędowanie do późnych godzin nocnych. Ale ważna jest ta kolęda *Pójdźmy wszyscy*, bo ona zapowiada, jest kojarzona z rozdawaniem prezentów, w związku z czym pojawia się kilka razy już dużo wcześniej. Co chwilę ktoś próbuje ją zanucić. Wszyscy czekają na prezenty i już przy zupie, czy na każdym innym etapie tego wieczoru, z którejś strony stołu pojawia się ta melodia. Ale trzeba odczekać niestety. To są takie nasze tradycje, może nie jakieś wielkie, ale nasze, rodzinne. Takie, które będziemy już do końca życia wspominać, i to jest piękne.

Ten piękny czas przed nami. Czego życzysz swoim fanom, czytelnikom przy okazji rozpoczynającego się Adwentu i zbliżających się świąt Bożego Narodzenia?

Myślę, że skupienia, zatrzymania i przygotowania duchowego, jakiejś refleksji nad tym czasem. I może odnowienia relacji, zwłaszcza tych, które tego odnowienia potrzebują. I dobrego czasu, rozmów z bliskimi.

rozmawiała Justyna Stolfik-Binda

Teatralna mozaika

WYDARZYŁO SIĘ

Dwanaście przedstawień w sześć dni. Cztery spektakle mistrzowskie, siedem konkursowych i jedno wydarzenie towarzyszące. 49. Tydzień Spotkania Teatralne w tym roku poświęcone były relacji rodzic – dziecko.

Cechą wyróżniającą festiwal jest eklektyczna różnorodność. Zarówno spektakle mistrzowskie, jak i konkursowe przeprowadzały przez różne style, formy, tempa gry, rodzaje aktorstwa i metody. Występowali w nich doświadczeni aktorzy, niedawni adepci szkół teatralnych, zaangażowani aktorzy niezawodowi, a także uczniowie liceów. Mogliśmy oglądać spektakle na podstawie reportaży, dramatów i tekstów pisanych na scenie, produkcje dramatyczne, choreograficzne, a nawet jedno przedstawienie lalkowe. Pokazy te układały się w mozaikę ukazującą różne style tworzenia teatru. Były oczywiście mniej lub bardziej udane.

Temat przewodni realizowały przede wszystkim spektakle mistrzowskie, ale przedstawienia konkursowe i towarzyszące były dla niego interesującym uzupełnieniem. Mogliśmy zobaczyć pełne spektrum tego, jak wyglądać mogą stosunki w rodzinie. Czasami relacja rodzic – dziecko oznacza bezwarunkowe wsparcie. W spektaklu mistrzowskim *Wstyd* w reżyserii Małgorzaty Bogajewskiej z Teatru Ludowego w Krakowie oglądaliśmy dwie pary rodziców, które spotykają się po tym, jak ich dzieci uciekły sprzed ołtarza. Jedni i drudzy stoją murem za swoimi dziećmi, pogłębiając konflikt, a jednocześnie ujawniając nawzajem swoje sekrety.

Pełne wsparcie nieco bardziej skomplikowanie przedstawiono w mistrzowskich *Spóźnionych odwiedzinach* w reżyserii Iwony Kempy z Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Tu ponownie widzimy spotkanie dwóch rodzin, ale jego powodem nie jest ślub, a samobójcza śmierć dziecka. Tu również rodzice bronią dzieci, wchodząc z innymi w konflikt. Rodzice nieżyjącego Piotra próbują skonfrontować się z Kubą – chłopakiem, który prześladował go w szkole – oraz jego rodzicami. O ile spektakl Bogajewskiej kończył się dziwnym, wymuszonym pojednaniem, o tyle w *Spóźnionych odwiedzinach* nie możemy liczyć na żadną formę szczęśliwego zakończenia.

Inny rodzaj wsparcia rodziców wobec dzieci ukazywał spektakl konkursowy *Kobiety Jezusa* w reżyserii Igi Jambor-Skupniewicz z chełmskiego Teatru Agrafka. Oglądaliśmy w nim historie nowotestamentowe z perspektywy kobiet biorących udział w zdarzeniach. Jedną z centralnych postaci jest Maryja, matka Jezusa, która nie może ocalić syna przed śmiercią.

Rodzina to także dziedziczenie – nie tylko genów i cech biologicznych, ale także charakteru i nawyków. Adam Miauczyński i jego syn Sylwester – bohaterowie *Dnia świra* w reżyserii Piotra Ratajczaka z warszawskiego Teatru Ateneum im. Stefana Jaracza – są tego doskonałym przykładem. Syn dziedziczy kompulsywne i obsesyjne nawyki ojca, a Adam po swojej matce przejmuje lękowy stosunek do świata. Rodzina jest tu źródłem cierpienia i frustracji, ale też nadziei i siły do życia.

Z wyuczonymi przez rodziców zwyczajami i wychowaniem walkę podejmują bohaterki przedstawienia konkursowego *Do Mołocznaj* – dyplomu Pauliny Strzody realizowanego w ramach podyplomowych studiów Re-

żyseria teatru dzieci i młodzieży na Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie Filia we Wrocławiu. Spektakl zdobył Grand Prix festiwalu. Jego akcja rozgrywa się w Boliwii, w społeczności mennoickiej (specyficznej grupie religijnej, cechującej się bardzo restrykcyjnymi zasadami), w której niedawno doszło do przestępstw na tle seksualnym. Na scenie oglądaliśmy osoby, które ich doświadczyły. Cztery kobiety – dwie starsze i ich dwie młodsze córki próbują sobie poradzić, a jednocześnie zdecydować o swoim dalszym losie w społeczności. Energia młodych kobiet staje się tu punktem wyjścia do transformacji i rewolucyjnego zerwania, w którym udział bierze też pokolenie matek.

Na festiwalu zapowiadano również prawdziwą rodzinę aktorską – Błażę Peszka, jego żonę Katarzynę Krzanowską i jego ojca Jana, grających w spektaklu *Ojciec matka tunel strachu* w reżyserii Wojtka Klemma z Narodowego Starego Teatru w Krakowie. Niestety z powodu choroby jednego z aktorów przedstawienie musiało zostać odwołane. Zamiast tego widzowie i widzki zobaczyli inną produkcję tego samego teatru – *Savannah Bay* w reżyserii Józefa Opalskiego. Relacja rodzinna jest tu rozumiana bardziej metaforycznie: oto doświadczona aktorka (w tej roli Anna Polony) przekazuje tajniki rzemiosła młodszej koleżance (Alicja Wojnowska).

Skomplikowane stosunki między rodzicami a dziećmi podejmowało przedstawienie konkursowe *Ahmed* zrealizowane przez licealno-studencką grupę teatralną Teatr Nieoetykietowani. Spektakl ten – w nieco stereotypowy sposób – zadaje pytanie o to, co się stanie, kiedy do tradycyjnej polskiej rodziny wejdzie niemówiący po polsku chłopak pochodzący z Egiptu. W innej produkcji konkursowej – *Coś wam powiem...* w reżyserii Andrzeja Sadowskiego ze Stowarzyszenia STEN – skomplikowana relacja między matką a córką rzutuje na życie ich obojga.

Toksyczny wymiar relacji rodzic – dziecko obrazowały dwa przedstawienia. Pierwsze, *Córki Leara* w reżyserii Karoliny Przystupy z Teatru Małego w Tykach (pokazywane jako wydarzenie towarzyszące), w którym szekspirowska historia Leara zostaje wzbogacona o perspektywę jego trzech córek. Drugie, przedstawienie konkursowe *Znaczył Kapitan* w reżyserii Jakuba Kowalika z krakowskiej Sceny Supernova, pokazywało ojca nieobecnego w życiu dzieci – najpierw z wyboru, a później za sprawą choroby.

W dwóch przedstawieniach konkursowych relacje rodzinne schodziły na drugi plan. *Pinok i Barbie* w reżyserii Huberta Brodnickiego z katowickiego Teatru Rawa – zdobywca Pierwszej Nagrody Festiwalu – opowiada o matce i córce, które postanawiają oddać ukochane zabawki potrzebującym dzieciom. Decyzja ta uruchamia ciąg zdarzeń brzemienny w skutkach dla drewnianego pajacyka i lalki Barbie.

Najlepszym, naszym zdaniem, przedstawieniem festiwalu był *Colargol. To nie bajka* w reżyserii Moniki Szydłowskiej z Teatru OdRuchu. Aktor i tancerz Michał Misza Czorny opowiada w nim o swojej aktorskiej karierze: od obsesyjnego uczestniczenia w zajęciach teatralnych i tanecznych, przez studia w Bytomiu, po chałtury aktorskie podejmowane po zakończeniu kształcenia. Opisuje, jak jego ciało i wymowa były formowane przez system edukacji, co miało zagwarantować powodzenie na scenie. Jednak rzeczywistość okazała się dalece bardziej gorzka i skomplikowana. Spektakl w przejmująco szczery sposób pokazywał realia zarówno kształcenia teatralnego, jak i pracy aktorskiej, a Michał Misza Czorny jednocześnie mierzył się ze swoimi porażkami oraz demonstrował wyuczony taneczny umiejętności i nabytą, prawidłową dykcję.

Nie wszystkie wydarzenia festiwalu dostarczały równej przyjemności – w niektórych spektaklach brakowało głębszej refleksji, w innych braki warsztatowe utrudniały oglądanie. Wartością Tyskich Spotkań Teatralnych jest jednak możliwość zobaczenia szerokiego spektrum offowej działalności teatralnej, a także obserwowania efektów pracy dużych instytucji w nurcie mistrzowskim.

Katarzyna Niedurny i Katarzyna Waligóra
Podcast o teatrze

Dżungla pod kontrolą

POLECAMY

Galeria Na Wolności zaprasza na wernisaż malarstwa Magdaleny Dudy połączony z koncertem zespołu Soma / Żyła Projekt.

Magdalena Duda-Patraszewska jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach na Wydziale Grafiki (dyplom z wyróżnieniem). W ramach studiów odbyła półroczne stypendium na Koninklijke Academie of Schone Kunsten na Wydziale Fotografii i Wydziale Litografii w Antwerpii. Od 2004 roku prowadzi szkołę rysunku i malarstwa Uffo w Gliwicach i Katowicach.

Prace, które zostaną zaprezentowane na wystawie, powstały z inspiracji tropikalną roślinnością, wśród której artystka szukała wytchnienia – w gliwickiej palmiarni.

Ukończyłam Wydział Grafiki i siłą rozpędu zajmowałam się grafiką po studiach – mówi o sobie artystka. Pracowałam głównie na komputerze i brakowało mi kontaktu z materią. Ciągnęło mnie do malarstwa, ale szukałam tematu... Palmiarnia była miejscem, gdzie często chodziłam, także z dziećmi, żeby po prostu pooddychać. To dżungla, ale pod totalną kontrolą. Nie ma tam owadów, insektów, pająków, węże są za szybko, a rośliny zawsze idealne, temperatura sprzyjająca i umiarkowana. To miejsce przyjazne i odrębne zarazem. Z czasem obrazy z palmiarni stawały się coraz bardziej oderwane od tego miejsca i są bardziej o granicach – pomiędzy wnętrzem a zewnątrz, potrzebą kontaktu z dzikością a strachem przed nią, stresem a spokojem, obserwatorem a obserwowanym, gościem a gospodarzem. A także o odwróceniu ról pomiędzy tymi wszystkimi elementami.

Tuż po wernisażu w galerii Na Wolności odbędzie się koncert zespołu Soma / Żyła Projekt w składzie: Michał Sosna (saksofon altowy, saksofon tenorowy, loop'y, efekty głosowe, kompozycje), Mateusz Czarnecki (saksofon tenorowy), Grzegorz Żyła (teksty, głos).

Kuratorem wystawy jest Izabela Wądołowska.

oprac. SW

Wydarzenie jest organizowane ze środków Miasta Tychy pozyskiwanych w ramach konkursu na realizację zadania publicznego w dziedzinie kultury: Tyskie Inicjatywy Kulturalne.

Przepoczwarzenie się miasta

POLECAMY

Prezentowana obecnie w SDK Tęcza wystawa fotografii *Przemiana* pokazuje dziesięć lat wielkich zmian w centrum Katowic. Autorem czarno-białych zdjęć jest Marcin Zimnal z Tyskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Centrum Katowic to miejsce, które bardzo zmieniło się w ostatnich latach. Widzimy dekadę życia stolicy województwa w procesie przebudowy, modernizacji, burzenia i tworzenia. Fotograf przedstawia miasto uchwycone w momencie zawieszenia – między pięknymi wizualizacjami a rzeczywistością.

Interesuje mnie moment przepoczwarzenia, bałagan powstający pomiędzy starym i nowym. Na zdjęciach zdecydowanie więcej jest tego starego, bo z perspektywy czasu ciekawsze wydają się ujęcia tego, czego już nie ma – mówi Marcin Zimnal. Prezentowane na wystawie prace powstały w latach 2010–2020. Można więc zobaczyć stary brutalistyczny dworzec PKP i jego kontrowersyjną następczynię Galerię Katowicką, nową siedzibę Muzeum Śląskiego, Międzynarodowe Centrum Kongresowe. Są fotografie przedstawiające burzenie biurowca DOKP i budowę w jego miejscu nowoczesnego biurowca – drapacza chmur, który zdominował przestrzeń przy Spodku.

fot. Marcin Zimnal

Fotografie można oglądać w Spółdzielczym Domu Kultury Tęcza do 8 stycznia 2024 r.

Marcin Zimnal realizuje długoterminowe projekty dokumentalne, najwięcej uwagi poświęca Parkowi Śląskiemu w Chorzowie. Lubi czerń i biel. Publikował zdjęcia i redagował dział kulturalny w tygodniku „Echo”. Przez 21 lat był współorganizatorem Tychy Press Photo. Jest prezesem Tyskiego Towarzystwa Fotograficznego. Ma na koncie trzy wystawy indywidualne, brał udział w wielu wystawach zbiorowych oraz w licznych pokazach zdjęć organizowanych przez Tyskie Towarzystwo Fotograficzne. Jest pomysłodawcą i współautorem książki fotograficznej *Stare Tychy. Fotografie* oraz *Tyskich zinów fotograficznych*, wydanych przez TTF.

oprac. SW

Z zadrą w sercu

TERAZ gRAMY

Ostatni w tym roku koncert z cyklu AUKSO MODERN wprowadzi słuchaczy w taneczny nastrój. W tyskiej Mediatece zabrzmii przedwojenny polski jazz i hity z filmów, kabaretów, teatrów oraz rewii w wykonaniu wyśmienitych orkiestr: Jazz Bandu Młynarski-Masecki oraz AUKSO Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy pod kierunkiem Marka Mosia.

Pianista Marcin Masecki wraz z Janem Emilem Młynarskim (syn Wojciecha Młynarskiego) kompozytorem, wokalistą i multiinstrumentalistą oraz znawcą i popularyzatorem polskiej muzyki z lat 1918–1949, wracają do starej i dobrej tradycji polskich orkiestr jazzowych międzywojnia. Wskrzeszają hity estrady, które wyszły spod pióra Henryka Warsa czy Jerzego Petersburskiego. Muzycy ci, zasłuchani w płytach zza oceanu czy z Berlina, tworzyli w swoim czasie przeboje dla potrzeb filmów, teatrów, kabaretów oraz modnych wówczas rewii. Pisali również na zamówienie coraz liczniejszych i zyskujących popularność (a dziś już legendarnych) wytwórni płytowych, jak Columbia czy Syrena Record. W ten sposób powstały tysiące kompozycji, szlagierów i nagrań, wykonywanych przez wybitnych instrumentalistów, które świadczyły o bogatym życiu towarzyskim polskiego mieszczaństwa do wybuchu II wojny światowej. Chociaż lata wojenne przerwały bujny rozkwit polskiego show-biznesu z początku XX wieku, to między innymi dzięki działalności Maseckiego i Młynarskiego twórczość tego okresu nie przepada bezpowrotnie.

Na podobieństwo polskich orkiestr jazzowych okresu międzywojennego w nowoczesnych aranżacjach gra założony w 2017 roku Jazz Band Masecki-Młynarski. W składzie orkiestry znalazły się charakterystyczne dla minionych czasów instrumenty, jak suzafon, bandzola czy klarnety i saksofony. W repertuarze z kolei utwory swingowe, również dotąd niegrane, wzruszające tanga, z których polscy kompozytorzy byli znani na całym świecie, czy porywające fokstroty. Program koncertu w Tychach pochodzi z drugiego albumu Jazz Bandu zatytułowanego *Płyta z zadrą w sercu* i skupi się wokół postaci Adama Astona – najwybitniejszego przedwojennego polskiego śpiewaka rozrywkowego oraz wspomnianego Henryka Warsa – najważniejszego w tych czasach polskiego pianisty, aranżera i pioniera jazzu. Aranżacje Marcina Maseckiego i maniera śpiewu Jana Młynarskiego nadadzą całości zupełnie nową odsłonę, czyniąc muzykę aktualną do tańca i wzruszeń. Jednocześnie, i przede wszystkim, ochronią od zapomnienia ten krótki i piękny czas w polskiej tradycji muzycznej, serwując publiczności repertuarowy skarb.

Agnieszka Lakner

Klasyka bluesa i rocka

TERAZ gRAMY

Art Music Club – miejsce doskonale znane miłośnikom bluesowych i rockowych brzmień – przygotował na grudzień solidną porcję klasycznych coverów w wykonaniu znakomitych muzyków.

Już 2 grudnia klub zaprasza na koncert z okazji 55. rocznicy powstania zespołu Breakout i 80. urodzin Tadeusza Nalepy. Projekt Break Night zawiera kompozycje największych przebojów zespołu legendarnej grupy:

Kiedy byłem małym chłopcem, Modlitwa, Co się stało kwiatom, Oni zaraz przyjdą tu i wiele innych. Oprócz repertuaru Breakoutów formacja zaprezentuje autorski materiał, inspirowany ich twórczością.

Weekend 8 i 9 grudnia także ciekawie się zapowiada. W piątek na scenie Art Music Clubu wystąpi duet Urszula Fryzka i Jerzy Styczyński.

Styczyński to jedna z gitarowych legend polskiej muzyki (gitarzysta Dżemu, występował także z Chłopcami z Placu Broni, Lombardem, Martyną Jakubowicz, Starym Dobrym Małżeństwem, Cree). Niezwykle utalentowana wokalistka Urszula Fryzka (wykształcona m.in. w śpiewie operowym) w ostatnich latach jest partnerką Jerzego Styczyńskiego zarówno na scenie, jak i w życiu prywatnym. Wspólnie sięgają po największe przeboje muzyki rockowej i nie boją się wyzwiać. Wykonują utwory z repertuaru m.in. Deep Purple, Stinga czy The Beatles.

Natomiast w sobotę 9 grudnia sceną zawładnie formacja Monsterllica – cover band legendarnej grupy Metallica. Czy trzeba dodawać coś więcej? Pewnie to zbędne, ale warto nadmienić, że zespół pochodzi z Jastrzębia-Zdroju i wkłada mnóstwo pracy i serca w to, żeby występy brzmiały i wyglądały jak oryginalne koncerty Metalliki. W repertuarze mają ponad dwadzieścia utworów. Kochacie Metallikę? Rezerwujcie bilety.

SW

fol. Natalia Kaniak

Czas na filmy animowane

POZA RAMY

Do Katowic wracają animacje w zimowej odsłonie. 9 grudnia w instytucji kultury Katowice Miasto Ogrodów odbędzie się Ars Independent Festiwal.

Jest to multimedialny festiwal filmu, animacji, wideoklipu i gier wideo. Festiwal ma formułę otwartą, a kierowany jest przede wszystkim do ludzi młodych i miłośników animacji komputerowych. Co roku impreza ma cztery odsłony: wiosenną (marzec), letnią (czerwiec), jesienną (wrzesień) oraz zimową (grudzień).

W sobotę, 9 grudnia, Ars Independent powraca z konkursem Czarny Koń Animacji. Wezmą w nim udział krótkometrażowe filmy animowane z lat 2021–2023. W tym roku do konkursu wpłynęło ponad 1100 zgłoszeń z całego świata. Do finału zakwalifikowano dwadzieścia animacji, a są wśród nich produkcje m.in. z Japonii, Turcji, Niderlandów, Izraela, USA i kilka

polskich. Są to krótkie, trzydziestominutowe obrazy, przygotowane przez twórców nieprofesjonalnych – debiutantów, studentów i pasjonatów. Nie ma tu więc mowy o profesjonalnej, wyrafinowanej animacji znanej nam z kinowych ekranów czy gier komputerowych... Widzowie mogą za to liczyć na wielkie show kreatywności, pokaz wielorakich technik animacyjnych oraz – co jest coraz rzadsze – animacji wykonywanych ręcznie. Film, który najbardziej spodoba się publiczności, otrzyma tytułowego Czarnego Konia oraz nagrodę pieniężną w wysokości 500 euro.

Ale konkurs to nie wszystko. Po pokazie filmów w podziemiach Miasta Kultury odbędzie się koncert i seans specjalny. Wystąpi Legowelt (Danny Wolfers) – holenderski DJ i producent muzyczny – który zagra na żywo do wyreżyserowanej przez siebie pełnometrażowej animacji *Ambient Trip Commander*. Jest to historia młodej kobiety, miłośniczki gier komputerowych, która otrzymuje zaproszenie do małej alpejskiej wioski. W drodze do niej kobietę spotykają dość nieoczekiwane sytuacje i wszystko zaczyna przybierać złowieszczy obrót... Największą wartością tej sześćdziesięciopięciominutowej produkcji jest to, że składają się na nią pojedyncze elementy, które ożywają jeden po drugim, a każdy był malowany ręcznie, przy użyciu akwareli. Prace nad animacją trwały aż 14 miesięcy, a w Katowicach będzie można ją zobaczyć w połączeniu z wykonywaną na żywo autorską muzyką twórcy.

Miłośników filmów animowanych czeka więc wiele emocji, start w sobotę, 9 grudnia o godzinie 19.00.

Justyna Stolfik-Binda
Radio eM

KALENDARIUM GRUDZIEŃ 2023

1 14.00

KIERMASZ

Świąteczne Dni Rękodzieła

Osiedlowy Klub Zuzanna
ul. A. Zgrzebnioka 31a

Osiedlowy Klub Zuzanna TSM Oskard

Wstęp wolny

1 18.00

WERNISAŻ

Jan Powałka
Michał Powałka
Krzysztof Powałka

Mesmertyzm – magnetyzm sztuki

malarstwo

Tichauer Art Gallery
ul. Browarowa 21

Tichauer Art Gallery

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 3.03.2024

Zapisy: 603 159 533

1 19.00

SPEKTAKL

Dwie morgi utra- pienia, czyli zrobmy sobie wnuka

reż. Marek Rębacz, Teatr
Rębacz

Teatr Belfegor Fabryka
Mistrzów
al. Niepodległości 32

Teatr Belfegor Fabryka Mistrzów

70 zł, 120 zł

Bilety: kupbilecik.pl

1 19.00

SPEKTAKL

Magia adwentu

Tim Stevenson

Twarz w twarz

monodram Cieszki Żółtko

Parafia Ewangelicko-
Augsburska Apostołów Piotra
i Pawła

ul. ks. bpa J. Burschego 20

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

2 11.00

KIERMASZ

Świąteczne Dni Rękodzieła

Osiedlowy Klub Zuzanna
ul. A. Zgrzebnioka 31a

Osiedlowy Klub Zuzanna TSM Oskard

Wstęp wolny

2 17.00

KONCERT

Magia adwentu

koncert połączony z kierma-
szem bożonarodzeniowym

Dorota Gibiec-Kurowska

– sopran

Dominika Centner – gospel

Weronika Aleksandrowicz

– gospel

Milena i Malwina Ratka

– gospel

Parafia Ewangelicko-
Augsburska Apostołów Piotra
i Pawła

ul. ks. bpa J. Burschego 20

Parafia Ewangelicko-Augsburska
Apostołów Piotra i Pawła

Wstęp wolny

2 18.00

OPROWADZANIE

Stadion Miejski i Tyska Galeria Sportu wieczoro- wą porą

Prowadzenie: Kamil Hajduk

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

2 19.00

KONCERT

Jazz Band Młynarski – Masecki feat. AUKSO

przeboje lat 30. i 40.

Jan Emil Młynarski – wokal

Marcin Masecki – fortepian

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta
Tychy

70 zł, 100 zł

Bilety: ticketmaster.pl lub Mediateka
(na godzinę przed koncertem)

2 20.00

KONCERT

Break Night tri- bute to Breakout

utwory zespołu Breakout

Robert Lewandowski – wo-
kał, gitara

Piotr Ożerski – gitara

Andrzej Wolak – gitara ba-
sowa

Dariusz Wodzu Henczel

– perkusja

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

50 zł, 80 zł

Bilety: stage24.pl lub w dniu kon-
certu w AMC

3 15.00

SPEKTAKL

Scena Młodego Widza /
spektakl mikołajkowy

Kopyta w górę

Teatr Kultureska, Kraków

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Teatr Mały w Tychach

30 zł

Bilety: kasa Teatru Małego,
teatrmaly-tychy.interticket.pl

3 18.00

KONCERT

Magia adwentu

Koncert Światła

Dominika Kierpiec-Kontny

– wiolonczela, wokal

Rafał Kierpiec – kontrabas

wokal

Natalia Tomecka – fortepian

wokal

Szymon Kamykowski – sak-
sofon

Szymon Madej – perkusja

Basia Pospieszalska – wokal

Parafia Ewangelicko-
Augsburska Apostołów

Piotra i Pawła

ul. ks. bpa J. Burschego 20

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

3 18.00

SPEKTAKL

Scena Młodego Widza

Kopyta w górę

Teatr Kultureska, Kraków

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Teatr Mały w Tychach

30 zł

Bilety: kasa Teatru Małego te-
atrmaly-tychy.interticket.pl

4 16.00
SPOTKANIE

Dzień Regionalny w Bibliotece

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

4 18.00
POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie znamy

Chłopiec z niebios (2022)

reż. Tarik Saleh

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Krzysztof Ociepa

6 16.30
SPEKTAKL

Waldemar Cichoń

Cukierku, ty łobuzie!

święteczna wersja przedstawienia

Teatr Belfegor Fabryka Mistrzów
al. Niepodległości 32

Teatr Belfegor Fabryka Mistrzów

30 zł

Bilety: kupbilecik.pl

6 17.00
WARSZTATY

Kulturalna Środa

Odnawialne źródła energii

Laboratorium Pana Korka

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

Zapisy (od 29 listopada): 726 261 375
urbanowice@mck.tychy.pl

7 9.00
SPEKTAKL

40% do miłości

reż. Aleksandra Respondek

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Rezerwacja: 32 780 32 02,
anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl

kolejne spektakle:
7 grudnia, godz. 11.00
8 grudnia, godz. 18.00
9 grudnia, godz. 18.00

7 17.30
WARSZTATY

Daj mi gwiazdkę z nieba

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

10 zł

Prowadzenie: Natalia Sitko
Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
n.sitko@muzeum.tychy.pl

7 18.00
SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem dla Dzieci

Reniferka i Bałwanek

Adya Ganti

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 32 227 26 22, 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

8 20.00
KONCERT

Urszula Fryzka i Jerzy Styczyński

Urszula Fryzka – wokół
Jerzy Styczyński – gitara

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

50 zł, 80 zł

Bilety: stage24.pl lub w dniu koncertu w AMC

9 10.00
SZACHY

Otwarty Turniej Szachowy w Wilkowyjach

Prowadzenie i sędziowanie:
Kazimierz Stryjski

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy w dniu turnieju u sędziego

9 11.00
ZWIEDZANIE

Stadion Zimowy, jakiego nie znacie

Prowadzenie: Kamil Hajduk
Gość specjalny: Roman Mucha

zbiórka przed pubem sportowym Iglo, Stadion Zimowy
ul. gen. Ch. de Gaulle'a 2

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

9 18.00
WERNISAŻ

Magdalena Duda

malarstwo

Galeria Na Wolności
pl. Wolności 3

Galeria Na Wolności

Wstęp wolny

9 20.00
KONCERT

Monsterllica

utwory zespołu Metallica
Paweł Adamowicz – gitara wokół
Piotr Błaszczuk – gitara
Robert Dąbrowski – gitara basowa
Marcin Adamowicz – perkusja

Art Music Club
ul. Oświęcimska 53

Art Music Club Tychy

Wstęp wolny

Bilety: stage24.pl lub dniu koncertu w AMC

10 12.00
WARSZTATY

Teatr się dzieje

Rodzinne warsztaty interdyscyplinarne

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

10 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
teatrmaly-tychy.interticket.pl

10 16.00
STAND-UP

Igor Kwiatkowski Tylko śmiech nas ocali

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Igor Kwiatkowski

150 zł

Bilety: biletyna.pl

10 18.00
KONCERT

Koncerty Magdaleńskie

Nun komm, der Heiden Heiland

recital organowy
Adama Załęskiego

Parafia pw. św. Marii Magdaleny
ul. ks. K. Damrota 62

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

10 19.00
KABARET

Aniołki Bercika, czyli Hanke chce kochankę

Krzysztof Hanke

Teatr Belfegor Fabryka Mistrzów
al. Niepodległości 32

Teatr Belfegor Fabryka Mistrzów

60 zł, 100 zł

Bilety: kupbilecik.pl

11 17.00

WERNISAŻ

XXXI Konkursowy Plener
Malarski dla Malarzy
Nieprofesjonalnych 2023

W malowniczej Lanckoronie

malarstwo

Klub Osiedlowy ORION
ul. E. Orzeszkowej 2

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 5.01.2024 r.

13 18.00

POKAZ FILMU

Kino francuskie

Miłosierny (2019)

reż. Arnaud Desplechin

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

15 16.00

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Na folkowo i rockowo

koncert coverowy zespołu
Słowiany

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

16 15.00

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Magiczne kolędy i piosenki świą- teczne

występ uczennic Studia
Piosenki VoicePless
z Pszczyny

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

11 18.00

SPOTKANIE

Abecadło Sztuki

Opowiada: Agnieszka
Czyżewska

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

13 18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Artur Chamski

Prowadzenie: Marcin
Michrowski

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

15 17.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Koncert kolęd i pastorałek

koncert zespołu Słowiany
połączony z pokazem kuli-
narym

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

16 16.00

POKAZ

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Świąteczne pie- rogi w nowocze- snym wydaniu

pokaz kulinarny Kuby
Tomaszczyka, zwycięzcy
programu „MasterChef”

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

12 17.00

SPOTKANIE

Bajkoopowiadacz

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

14 18.00

OPROWADZANIE

Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983

Prowadzenie: Michał Łuczak

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

16 11.00

WARSZTATY

Aukso4Kids

Głos IV

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta
Tychy

30 zł

Bilety: ticketmaster.pl, Mediateka
(na godzinę przed koncertem)

16 18.00

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Policja świątecz- nie

Orkiestra Komendy
Wojewódzkiej Policji
w Katowicach

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

13 17.00

WARSZTATY

Kulturalna Środa

Wianki

Prowadzenie: Maria Mazur-
Cichy

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 726 261 375
urbanowice@mck.tychy.pl

15 15.30

POKAZ

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Ice Team

pokaz rzeźbienia w lodzie

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

16 14.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

All I want for Christmas is you

występ Młodzieżowego
Domu Kultury nr 2
w Tychach

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

16 19.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Robert Janowski Nie tylko kolędy

Robert Janowski – wokal
Sebastian Ruciński – gitara
Tomasz Wójcik – gitara
Piotr Górka – kontrabas

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

17 14.00

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Pokoleńdźmy razem

występ zespołu Live Music
z Uniwersytetu Trzeciego
Wieku w Tychach

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

17 14.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Coraz bliżej Święta

występ Młodzieżowego
Domu Kultury nr 1
im. Artystów Rodu
Kossaków w Tychach

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

17 15.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Aniołowie dziś la- tają nisko

występ Oligo Mix Band
z Zespołu Szkół Specjalnych
nr 8 w Tychach

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

17 16.00

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Mam tę moc

Katarzyna Łaska – wokal
Weronika Bochat – wokal
Magda Wasyliak – wokal
Maciej Magnuski – gitara
basowa
Przemek Zalewski – instr.
klawiszowe
Karol Domański – perkusja

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

17 17.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Gruba Ferajna oraz goście

polskie pastorałki z reper-
tuaru m.in. TGD, programu
„Gwiazdo świeć, kolędo leć”
oraz utwory okołoświą-
teczne z repertuaru Kayah
oraz zespołu Raz Dwa Trzy

Agnieszka Łazarczyk – wokal
Magdalena Szczepankowska
– wokal

Michał Łazarczyk – instr. kla-
wiszowe, bas i wokal

Tomasz Robacki – gitara
elektryczna

Paweł Świdorski – perkusja

Rafał Wojaczek – trąbka

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

17 19.30

KONCERT

XV Tyski Jarmark
Bożonarodzeniowy

Treburnie-Tutki Hej kolęda!

Krzysztof Treburnia-Tutka
– skrzypce, prym sekund,
złóbcok, fujara trombita,
piszczalki, dzwonki, wokal
Anna Treburnia-Wyrostek –
basy podhalańskie, wokal
Jan Treburnia-Tutka – al-
tówka, wokal
Andrzej Polak – skrzypce
Robert Czech – kontrabas

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

18 17.00

WARSZTATY

Świąteczne warsztaty
z Eko Przystankiem

Eko kosmetyki pod choinkę

Prowadzenie: Milena
Maszewska, Eko Przystanek

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy (od 4 grudnia): 32 227 26 22,
691 770 344, klub@mck.tychy.pl

18 18.00

POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie
znamy

Osiem gór (2022)

reż. Felix Van Groeningen,
Charlotte Vandermeersch

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Krzysztof Ociepa

20 18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Robert Gonera

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

21 17.00

WYKŁAD

To jest sztuka!

Okno na samot- ność. Edward Hopper

Prowadzenie: Katarzyna
Czapla-Durska

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

27 20.00

PERFORMANCE

Pełnia Performance
Teatru T.C.R.

Pełnia zimnego księżycy

Grupa Artystyczna Teatr
T.C.R.

Miejskie Centrum Kultury
w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Grupa Artystyczna Teatr T.C.R.

Wstęp wolny

30 11.00

ZWIEDZANIE

Poznaj Stadion Miejski i Tyską Galerię Sportu

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

31 19.00

SPEKTAKL

Johann Strauss

Zemsta nietoperza

operetka w wykonaniu
Teatru Muzycznego Arte
Creatura

Mediateka

al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Arte Creatura Teatr Muzyczny

159 zł

Bilety: biletyna.pl

Kulturalne prezenty

POLECAMY NA ŚWIĘTA

Od ponad dwóch lat polecamy Wam na łamach „Ram Kultury” nie tylko najciekawsze bieżące wydarzenia, ale też interesujące wydawnictwa książkowe i muzyczne, które powstały z udziałem tyskich artystów i instytucji. Dziś przypominamy niektóre z nich. Być może będzie to inspiracja przy przedświątecznych poszukiwaniach idealnego prezentu.

Każdy, kto kocha Tychy i ceni mistrzowską fotografię, zachwyci się albumem *Tychy – geometria przestrzeni*, od którego premiery minął już prawie rok. To nieoczywiste spojrzenie na miasto. Autor zdjęć Radosław Kaźmierczak odszedł od stosowanej zwykle w podobnych publikacjach koncepcji i nie skupiał się na miejscach najsłynniejszych czy najbardziej reprezentacyjnych. *Jest to moje, bardzo subiektywne spojrzenie. Te miejsca, które są na zdjęciach, nie są może „ładne”, jest tam dużo betonu, są blokowiska. Ale czasem wystarczy odpowiednia chwila, odrobina uwagi i skupienia, by okazało się, że jest w tym urok* – mówi autor fotografii.

Komentarzem do zdjęć Kaźmierczaka są teksty tyskich poetek: Agaty Cichy, Sławy Sibigi i Danuty Skwarczyńskiej. Wielkim atutem wydawnictwa jest też projekt graficzny autorstwa Zofii Osliślo-Piekarskiej. Całość zyskała uznanie kapituły konkursu Śląska Rzecz – tyski album zdobył nagrodę główną w kategorii Grafika. *Jako książka o miejscu album jest zrealizowany mistrzowsko. Wiele osiągnięto przez skromne środki wyrazu oraz techniki introligatorskie* – można było przeczytać w uzasadnieniu werdyktu.

Album *Tychy – geometria przestrzeni* został wydany przez Urząd Miasta Tychy i jest dostępny w sprzedaży w Biurze Obsługi Klienta Urzędu oraz w Muzeum Miejskim.

Muzeum Miejskie w Tychach ma w ofercie znacznie więcej godnych uwagi pozycji. Miłośników sztuki z pewnością zachwyci album *Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna*. To bogato ilustrowane wydawnictwo omawia dzieła sztuki sakralnej jednego z najwybitniejszych malarzy polskich XX wieku – zarówno zrealizowane, jak i te już nie istniejące, lub zachowane wyłącznie w formie projektu – z terenu Górnego i Dolnego Śląska. Dzieła Jerzego Nowosielskiego zdobią wnętrza kościoła rzymskokatolickiego pw. Ducha Świętego w Tychach, ale także katedry prawosławnej pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy we Wrocławiu oraz cerkwi prawosławnej pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Jeleniej Górze.

Autorką tekstu jest Krystyna Czerni, krytyk i historyk sztuki. Spod jej ręki wyszła także książka *Nietoperz w świątyni. Biografia Jerzego Nowosielskiego*, która trafiła do finału nagrody literackiej Nike. Publikacja została wydana przez Muzeum Miejskie w Tychach i Szpalanka Lab. To prezent bardzo na czasie, ponieważ rok 2023 uchwałą Sejmu RP został ustanowiony Rokiem Jerzego Nowosielskiego, a publikacja otrzymała niedawno wyróżnienie w konkursie Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne Roku 2022 w kategorii Publikacje książkowe.

Obie powyższe książki to propozycje dla miłośników pięknych obrazów i pięknego słowa. Natomiast na prezent dla melomana gorąco polecamy liczne wydawnictwa płytowe z udziałem Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO. Jest w czym wybierać.

Wydana w listopadzie 2022 roku płyta *String Theory* Marka Napiórkowskiego to album-suita napisana na gitarę, sekcję i orkiestrę AUKSO. Płyty

fol. Artur Pławski

śłucha się z wielką przyjemnością, od pierwszej do ostatniej sekundy – pisał w recenzji opublikowanej mniej więcej rok temu na łamach „Ram Kultury” Andrzej Kalinowski. Każdy z siedmiu utworów posiada odmienny nastrój i charakter narracji, a jednak tworzy wyjątkowo spójną całość. Wielką w tym zasługą Orkiestry AUKSO pod czujną batutą Marka Mosia oraz aranżera Nikoli Kołodziejczyka. Płyta przypadnie do gustu nie tylko miłośnikom jazzu i muzyki gitarowej, także każdemu, kto ceni sobie perfekcję wykonawczą, oryginalne kompozycje tworzone w jazz-rockowym trio, muzykę dynamiczną, ale dobrze zbalansowaną.

Płytę można znaleźć w dobrych księgarniach muzycznych.

Nie możemy nie zarekomendować tu wydanych przez wytwórnę ANAKLISIS oper Aleksandra Nowaka, których prawykonania miały miejsce podczas kolejnych edycji festiwalu Auksodrone. Poza obsypanym nagrodami tryptykiem *Drach, Syrena i Pokora*, który był owocem współpracy kompozytora ze Szczepanem Twardochem, w katalogu wytwórni jest też *Baśń o sercu* z librettem Radka Raka (na podstawie nagrodzonej Nike powieści *Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli*). Jestem zachwycony operami Alka Nowaka. Sądzę, że pozostaną one utworami ważnymi i znaczącymi w dorobku kompozytora, ale są istotne także dla literatury polskiej – mówi o dziełach kompozytora Marek Moś.

Nic dodać, nic ująć. Linki do sklepów muzycznych, w których dostępne są opery, można znaleźć na stronie wydawnictwa ANAKLISIS.

Opery Nowaka, chociaż bez wątpienia wybitne, pociągają słuchaczy w melancholię i tęsknotę, ale czasem także w mrok i chłód. Prezentem bardziej lirycznym i źródłem wielu wspaniałych estetycznych wrażeń będzie z pewnością płyta Kasi Moś i orkiestry AUKSO *Moniuszko 200*. Album składa się z płyty CD i DVD i jest zapisem koncertu, który miał miejsce w katowickiej sali koncertowej NOSPR w dwusetną rocznicę urodzin Stanisława Moniuszki. Utwory kompozytora zostały zaaranżowane bardzo współcześnie, z wykorzystaniem syntezatorów Mooga czy elektrycznych skrzypiec, co nie odebrało jednak pieśniom niczego z ich lirycznego uroku i melodyjności. W serwisie YouTube można znaleźć zarejestrowane podczas koncertu *Znaszli ten kraj* oraz *Przqśniczkę* (która doczekała się już czterech milionów wyświetleń!).

Wydawcą płyty jest Agencja Muzyczna Polskiego Radia. Album jest dostępny w księgarniach muzycznych.

Sylwia Witman

Tadeusz Kluba/Tyski Klub Fotograficzny KRON, *Portret kobiety*, ok. 1979, ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach

Portret kobiety

TRZECIM OKIEM

Bohaterem dwudziestej ósmej odsłony cyklu jest Tadeusz Kluba, w latach 1976–1983 działający w Tyskim Klubie Fotograficznym KRON.

Czarno-białe zdjęcie wykonane z bliska przedstawia kobietę stojącą w pomieszczeniu pomalowanym we wzór cienkiej wici roślinnej. Na pierwszym planie, na środku długi, prostokątny stół. Jego blat sięga prawie jednej trzeciej wysokości. Skadrowany tak, że robi wrażenie, jakby był pod skosem. Przykrywa go biały obrus. Przy jego krawędziach, szeroki ciemny rząd naprzemiennych wzorów cztero- i sześcioliścia. Na środku obrusu prostokąt zbudowany z okrągłych, niewyraźnych wzorów. W nim zdobienie – w trzech poziomych rzędach kształty przypominające romby z kwiatem wewnątrz. W tym miejscu na obrusie stoi wazon z kwiatami, oparty o niego obrazek z Jezusem Chrystusem, po prawej pocztówka wetknięta w stojak do kartek, prawdopodobnie z pomnikiem w kształcie grubego, wysokiego słupa. Na prawo od kartki okulary korekcyjne w ciemnej oprawie, luźne kartki i niewyraźny przedmiot. Za wazonem po lewej kubek ze szczepkami roślin. Blat stołu przysłania nogi kobiety stojącej za nim. Ukazana po skosie swoim prawym profilem, z głową zwró-

coną na wprost obiektywu. Jest w podeszłym wieku. Ma drobną, mocno pomarszczoną twarz z wyraźnymi bruzdami pod głęboko osadzonymi oczyma. Wystający podbródek, minę poważną i skupioną. Ciemne, proste włosy zaczesane na jej prawy bok tworzą skośną linię na czole. Nakryte wielokolorową chustą związaną pod brodą na supeł. Ręce wzdłuż ciała. Kobieta ma na sobie żakiet w czarno-białą kratę. Pod nim czarny strój. Za kobietą stoi ciemna szafka sięgająca jej do policzków, nakryta białą serwetą. Na niej metalowy krucyfiks, święte obrazki i duża figura Matki Bożej Różańcowej wychodząca poza kadr. Szafka stoi przy ścianie, po jej bokach po jednym oknie z masywnymi, drewnianymi framugami. Ich góry poza kadrem. Prawe okno przysłonięte białą firanką. Pod nim w rogu pomieszczenia tapicerowany mebel, częściowo przysłonięty tkaniną przypominającą futro. Przy lewej krawędzi fotografii fragment oszklonej szafy i stolika z porzuczanymi na blacie gazetami.

Fotografia została wykonana w Rudzie Śląskiej w mieszkaniu jednego z familoków, które wraz z osobami je zamieszkującymi były częstym tematem zdjęć Tadeusza Kluby. Wystrój tego pomieszczenia wraz z szafką pełniącą funkcję domowego ołtarzyka można uznać za charakterystyczny dla górnośląskich mieszkań.

W Muzeum Miejskim w Tychach zobaczyć można wystawę *Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983*. Jej kuratorzy, Ewelina Lasota i dr Michał Łuczak, przygotowali pierwszą krytyczną wystawę grupy, która rozwiązała się 40 lat temu. To równocześnie pierwsza próba opracowania rozproszonego dorobku KRONU, która przywraca grupie ważne miejsce w historii polskiej fotografii. Ekspozycja będzie dostępna do 5 stycznia 2024 roku.

oprac. Gabriela Oleksy
Muzeum Miejskie w Tychach
tekst audiodeskrypcji: Fundacja Katarynka

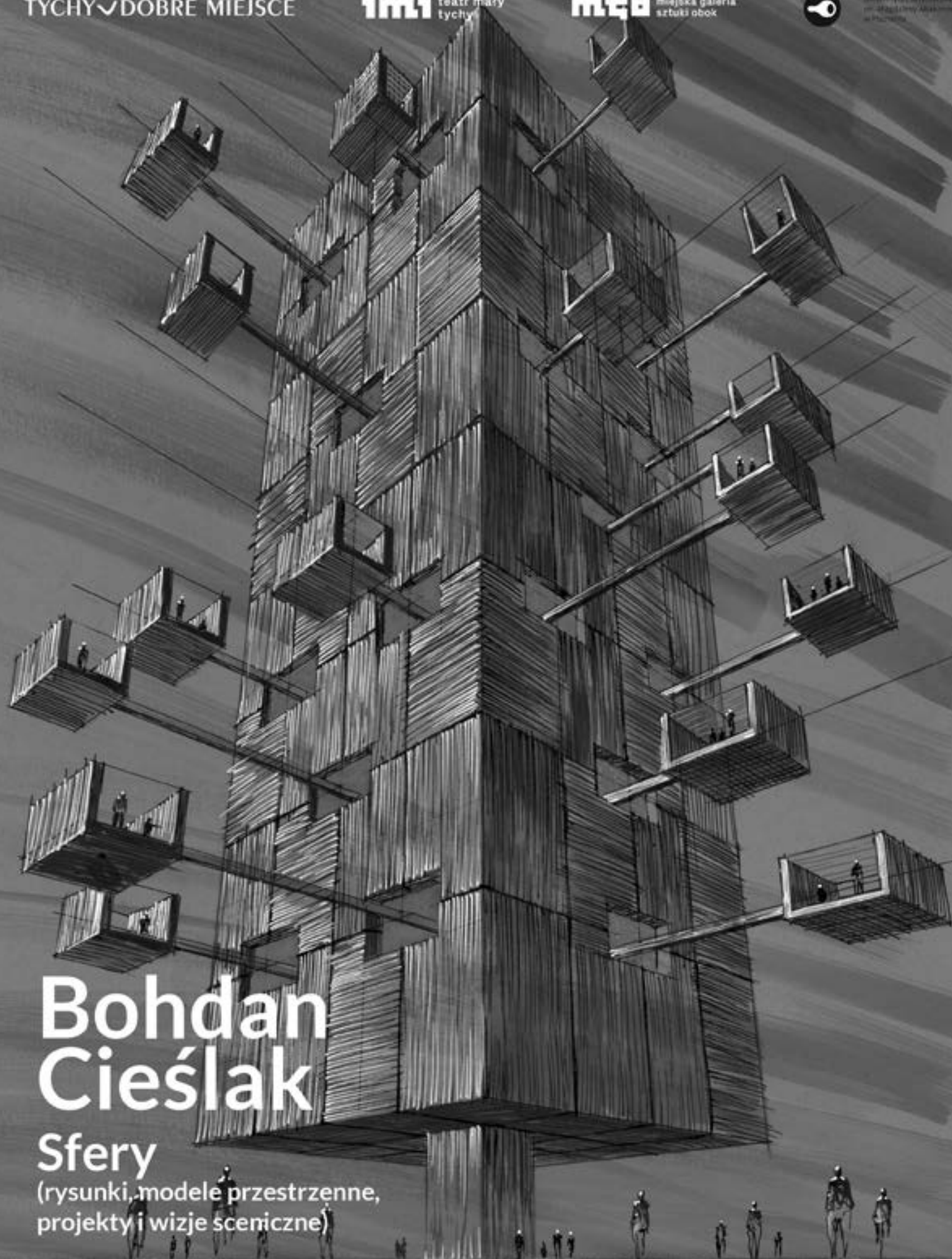
TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

TM teatr mały
tychy

MG miejska galeria
sztuki obok

Stowarzyszenie Artystów
w Tychach

Bohdan Cieślak

Sfery

(rysunki, modele przestrzenne,
projekty i wizje sceniczne)

10 listopada - 22 grudnia 2023
Miejska Galeria Sztuki OBOK w Tychach

*Bohdan Cieślak ALLEGANDI
2023*